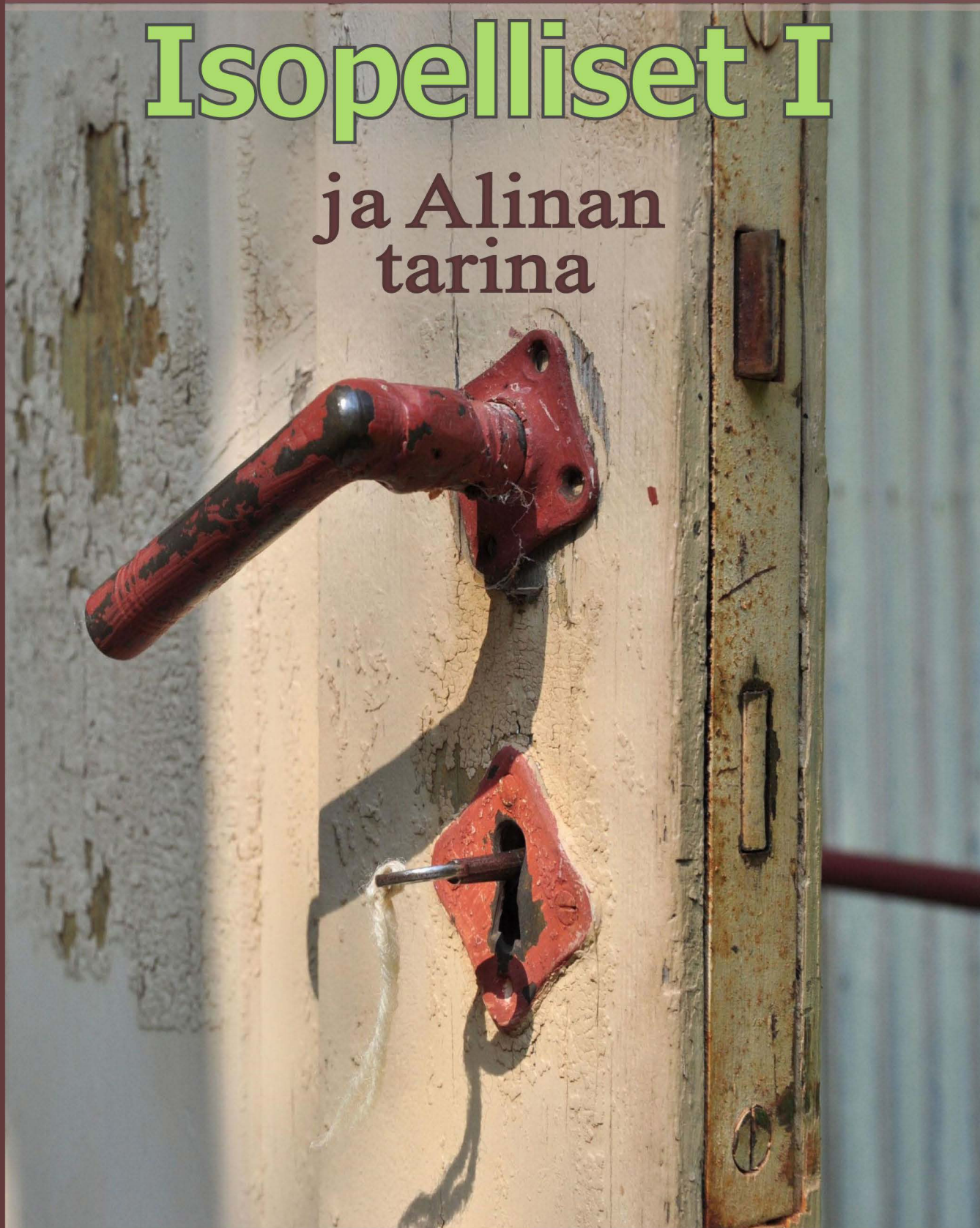

Purmojärven

Isopelliset I

ja Alinan
tarina

Päivi Sihvola

Purmojärven Isopelliset I

ja Alinan tarina

Päivi Sihvola

Purmojärven Isopelliset I

ja Alinan tarina

© 2022 Päivi Sihvola

Kannen suunnittelu ja sisuksen taitto: Jarmo Sihvola

Kuvien copyright Päivi Sihvola

Valokuvien kopioiminen ilman lupaa kielletty

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6639-2

Kiitokset: Seppo Katajamäki, Tarja Pellinen, Reijo Ylimaa, Maija-Liisa Mattila, Anneli Lamminaho, Heli Kivikangas, Toivi Kivikangas, Esa Sironen, Tauno ja Pirkko Savola, Bert ja Louise Pellinen, Lempi Pellinen, Asko Palokangas, Kyllikki Palokangas, Timo Mäenpää, Matti Olli, Merja Olli, Kari Kivimaa, Sari Saarenmaa, Aira Försti, Irma Turpela, Kaarina Syynimaa, Mauri Koivisto, Risto Koivisto ja Jorma Joensuu ja Sulo Pitkäaho.

Sisälllys

Lukijalle.....	9
Tarja Pellisen kirjoitus Korttesjärvestä ja Pohjanmaan pelliseläiset.....	11
1 Taustoja ja omaa sukua.....	16
Väinö Tuomaalan vanhat lehtiartikkelit.....	16
Oma sukuni.....	18
Alina Koiviston haastattelusta 1979.....	20
Koulunkäynnistä.....	22
Polokupyöriä ja vaateista.....	24
Alinan vanhemmat ja lapsuuden perhe.....	27
Iita.....	30
Jaakko.....	31
Marjaana.....	40
Hilma Amalia.....	46
Taavetti Isopellinen,Taavetti Isopellisen perhe.....	51
Aleksander Isopellinen Amerikassa.....	53
Jaakko Isopellinen, Antti Isopellinen, Vihelmiina Isopellinen.....	57
2 Isopellisessä asuneita muita perheitä.....	61
Talo nimeltä Heikki.....	61
Heikissä asuneet Ollit.....	62
Peltotupa.....	66
Uusi Mäkitupa.....	71
Isopellisen kartta ja talot.....	75
Palokangas.....	76
Iltatupa.....	83
Kotiaho.....	89
Aleksin talo.....	93
Almin perhe.....	98
Valten tupa.....	99
3 Alinan elämää.....	100
Minä otin miehen.....	100
Kieltolain aikaan.....	111
Koiviston talo kesti valmistua.....	115
Alinan perhe Koivistossa.....	120
Kalle tupakoi.....	122
Yhtenä aamuna oli sauna kumossa.....	124

Maa mattona, taivas kattona.....	125
Terttu Koiviston Kronikka Pellisen jatkokurssilaisista.....	129
Lapset varttuvat.....	132
4 Nyt on kaikki paremmin.....	144
Alinan haastattelusta: Kallen loppu.....	144
Muistamisesta.....	146
Alina vanhana.....	149
Muistoissa.....	155
Tyhjä talo.....	159
Kylätie.....	164
5 Tunnistamattomia Pellisen asukkaita.....	167
6 Kalle Koiviston taustaa.....	173
Kallen lapsuuden perhe.....	173
Kuvia perheen jäsenistä.....	174
Amerikannanvari.....	180
Miina Koivisto.....	181
7 Jälkisanat.....	184
Lähteet.....	189

Lukijalle

Isopellinen on kylä, jossa äitini puoleinen suku on syntynyt ja viettänyt elämänsä viisi polvea ennen minua ja josta koko suku on lähtöisin 1500-luvun lopulla. Kaikista paikoista, joissa olen elämäni aikana asunut, parhaimmat muistot ovat Isopellisen kylästä, Purmojärvellä, entisessä Korttesjärven kunnassa Etelä-Pohjanmaalla.

Asuin siellä isoäitini luona osan vuotta ainakin 1962–1964. Muutin sinne silloin jo keväällä, huhtikuussa ja minut haettiin takaisin kotiin Pietarsaareen pyhäinmiestenpäivänä. Myöhemmin kouluvuosina olin siellä kesäisin ja aina kun mahdollista, joskus myös talvellakin.

Sukututkimusta harrastaessa on herännyt mielenkiinto tätä paikkaa kohtaan ja olen vuosikautia tutkinut siellä asuneita sukuja ja heidän vaiheitaan sekä kerännyt vanhoja valokuvia. Tätä kirjaa työstäessäni huomasin, että lähes koko Isopellisen kylän myöhempi asutus on koostunut mummoni isopapan Heikki Kankaan jälkipolvista 1820-luvulta lähtien.

Olen halunnut tehdä lämminhenkisen kirjan ja kertoa aivan tavallisista Isopellisen kylän asukkaista ja heidän perheistään oman sukuni lisäksi. Kunnanhallituksen päättävät elimet, lautakunnissa istuneet henkilöt ja maailmalla menestyneet korttesjärveläiset jäävät tästä pois. Heistä on jo ansiokkaasti kerrottu muissa teoksissa ja historiikeissa.

Lähestyn kylän elämää isoäitini Alina Koiviston näkökulmasta veljeni Seppo Katajamäen tekemän haastattelun pohjalta. Olen sirotellut Alinan puhetta pitkän kirjaan elävöittämään sitä ja tuomaan ajankuvaa esille. Alina nouseekin teoksen keskeiseksi hahmoksi.

Alinaa kutsuttiin myöhemmin Koiviston tädiksi. Hän oli erittäin pidetty ja positiivinen henkilö, jonka luona kyläiltiin paljon. Monet kylän nuoret uskoivat hänelle salaisuuksiaan tietäen niiden pysyvän hänen takanaan.

Vähäpellistä eli nykyistä Pellisen kylää en kovin paljon tässä teoksessa käsittele, koska koko kirja paisuisi liian laajaksi ja Isopellisen kylä on minulle tutumpi alue. Vähäpellinen voi olla kenties jonkin toisen kirjan aihe.

Yleensä tällaisia teoksia kootaan yhdessä erillisten toimikuntien kanssa, mutta tämä on niin oma ja henkilökohtainen projektini, että hanke on ollut toteutettava yksin. Toki olen tarvittaessa saanut apua ystävällisiltä paikallisilta sekä sukulaisilta ja siitä olen suuresti kiitollinen. Osa heistä on jo edesmenneitäkin.

Kiitollinen olen myös Alinalle siitä ajasta, jonka olen saanut viettää hänen kanssaan ja josta on myöhemmin tullut itselleni erittäin merkittävä ajanjakso.

Sanotaan, että ilman historiaamme emme ole mitään. Tutkimalla menneisyyttä ymmärtää paremmin tulevaisuutta ja jopa omaa itseään. Alinan puhe tässä kirjassa valaisee tuota yhtä ajanjaksoa historiasta ja tuo sen lähemmäksi nykypäivää.

Hyvinkäällä

Päivi Sihvola

Päivi Sihvola palaa lapsuutensa Isopellisen kylään ja äitinsä suvun jäljille Korteesjärvelle, Etelä-Pohjanmaalle kaksiosaisessa teoksessaan. Ensimmäinen kirja sisältää osan kylän asutushistoriaa, runsaasti vanhoja valokuvia sekä muisteluja. Teos on kyläkirjan, elämäkerran ja sukukirjan yhdistelmä.

Kertomuksen keskiöön nousee Pellisentien varrella eläneiden asukkaiden ohella Sihvolan isoäidin Alina Koiviston nauhoitettu haastattelu vuodelta 1979, josta otteita kulkee läpi koko kirjan. Alinan Etelä-Pohjanmaan järvi-seutulaisella murteella puhuva kertojan ääni valaisee kiinnostavasti entisaikojen elämää. Se tuo esille keuhkotaudin runteleman perheen, kiertokoulussa lapsia hakkaavan opettajan, sodan vammauttaman aviomiehen ja erityisesti naisen osan perheen arjen pyörittäjänä.

Kalle oli Viron vapaussovassa ajanu konekiväärikuormaa. Kaks hevosta oli sen kuorman eessä. Yhtäkkiä oli konekiväärisuihku ruvennu lapattamaa ja hevoset oli pillastunu ja lähteny laukkaan. Kalle oli jääny niihin suittii kii ja raahautunu hevosten perässä. Siinä sen jalaka meni, että meinas vähä ontua."

Ylpeän sorttinen Alina, jolla miehenottokin kesti kauan, tarkastelee elämänsä valoisasti, huumorin läpi.

"Yhtenä aamuna oli sauna kumossa. Se itestään kaatu."

Toinen kirja sisältää pelkästään sukutauluja Lauri Björnipoika Pellisestä lähtien kaksitoista jälkipolvea.

